

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžf/80/2015
Identifikačné číslo spisu: 4015200393
Dátum vydania rozhodnutia: 14.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:4015200393.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: FENESTRA Sk, spol. s r.o., so sídlom Priemyselná 17, 953 01 Zlaté Moravce, IČO: 36 521 451, zastúpeného BOĽOŠ Advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Horná 23, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 866 261, za ktorú koná JUDr. Matúš Boľoš, advokát a konateľ, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 1100304/1/103275/2015 z 11. marca 2015, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/69/2015-40 z 27. augusta 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 11S/69/2015-40 z 27. augusta 2015 p o t v r d z u j e.

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Nitre (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) uznesením č. k. 11S/69/2015-40 z 27. augusta 2015 postupom podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100304/1/103275/2015 z 11. marca 2015 o potvrdení daňovej exekučnej výzvy Daňového úradu Nitra č. 9400504/5/5382489/2014/ŠubM z 10. decembra 2014, ktorou vyzval žalobcu na zaplatenie daňového nedoplatku vo výške 1.746,22 Eur. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. s použitím ustanovenia § 246c O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože konanie bolo zastavené.

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže

byť predmetom preskúmania súdom. V preskúmanej veci mal z predloženého administratívneho spisu preukázané, že správca dane i žalovaný ako odvolací daňový orgán jasne a zrozumiteľne v rozhodnutí uviedol, kedy správca dane začal voči žalobcovi ako daňovému dlžníkovi daňové exekučné konanie podľa § 90 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „daňový poriadok“) vo veci vymáhania daňového nedoplatku podľa daňového výkazu. Správca dane podľa § 90 ods. 1 daňového poriadku dňa 1. decembra 2014 vydal rozhodnutie o začatí daňového exekučného konania, ktoré sa v zmysle § 90 ods. 3 daňového poriadku daňovému dlžníkovi, ani jeho ručiteľovi nedoručuje.

Krajský súd poukázal na skutočnosť, že žalovaný v rozhodnutí jasne uvádza, že exekučným titulom podľa § 88 a § 89 ods. 1 písm. b) daňového poriadku bol výkaz nedoplatkov z 11. novembra 2014 vo výške 1.746,22 Eur. Na základe tohto rozhodnutia začal správca dane daňové exekučné konanie a vydal daňovú exekučnú výzvu č. 9400504/5/5382489/2014 ŠubM z 10. decembra 2014. Podľa § 91 ods. 1 daňového poriadku správca dane doručil daňovú exekučnú výzvu žalobcovi, ktorý podľa poučenia využil svoje právo a v lehote do 15 dní odo dňa doručenia daňovej exekučnej výzvy podal u správcu dane odvolanie. Žalovaný rozhodnutím dňa 11. marca 2015 potvrdil rozhodnutie správcu dane - daňovú exekučnú výzvu a uviedol, že je to rozhodnutie procesnej povahy. Zo spisu vyplýva a je zrejmé, že žalobca sa žalobou domáhal súdneho prieskumu výkazu nedoplatkov z 11. novembra 2014, ktorý nie je rozhodnutím v zmysle § 244 ods. 3 O.s.p., ale len administratívnym dokumentom.

Záverom krajský súd uviedol, že keďže daňová exekučná výzva je rozhodnutie, ktorým správca dane iba vyzýva daňového dlžníka na úhradu daňového nedoplatku, má charakter procesného rozhodnutia, ktoré sa týka len vedenia exekučného konania a takéto rozhodnutie podľa § 248 písm. a) O.s.p. nepodlieha súdnemu prieskumu. V preskúmanej veci krajský súd poukázal na ustálenú judikatúru (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/86/2011, sp. zn. 3Sžf/80/2007, sp. zn. 2Sžf/17/2011 alebo sp. zn. 6Sžf/51/2014), z ktorých vyplýva, že daňová exekučná výzva je takým procesným rozhodnutím, v ktorej sa upravuje len vedenie exekučného konania a nie je základným rozhodnutím pre daňové exekučné konanie.

II.

Proti uvedenému rozhodnutiu v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie, a to z dôvodu uvedeného v § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.

Žalobca v odvolaní uviedol, že nesúhlasí so záverom krajského súdu, podľa ktorého daňová exekučná výzva má charakter procesného rozhodnutia a nepodlieha súdnemu prieskumu. Podľa jeho názoru, napádané rozhodnutie je potrebné považovať za rozhodnutie v zmysle § 244 ods. 3 O.s.p. a nie za rozhodnutie procesnej povahy v zmysle § 248 O.s.p., keďže bez akýchkoľvek rozumných pochybností má dopad na jeho hmotnoprávnu sféru tým, že sa priamo týka jeho základných práv, nakoľko obsahuje explicitný zákaz nakladať s jeho peňažnými prostriedkami, čím sa žalobca priamo obmedzuje vo výkone vlastníckeho práva na vnútroštátnej úrovni garantovaného článkom 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) s negatívnym dopadom na jeho podnikateľskú činnosť a zároveň napádané rozhodnutie je v zmysle § 92 ods. 1 daňového poriadku nevyhnutným základom pre vydanie daňového exekučného príkazu, prostredníctvom ktorého sa v rámci daňovej exekúcie priamo siaha na konkrétny majetok daňového dlžníka bez pripustenia procesnej obrany spočívajúcej v možnosti daňového dlžníka podať proti daňovému exekučnému príkazu opravný prostriedok, pričom podľa pravidiel vyjadreného v ustanovení § 88 ods. 12 daňového poriadku je navrátenie do predošlého stavu v daňovom exekučnom konaní vylúčené.

Žalobca ďalej uviedol, že krajský súd sa vo vydanom rozhodnutí nezaoberal tým, či napádané rozhodnutie sa svojím obsahom súčasne nedotýka niektorého zo zaručených základných práv alebo slobôd žalobcu. Preto jeho odôvodnenie nemožno považovať za relevantné a dostatočné z hľadiska ústavného princípu právnej istoty, ktorý je súčasťou všeobecného princípu právneho štátu, ktorého

zabezpečeniu slúži právo na súdnu ochranu zaručené v článku 46 ústavy. Podľa názoru žalobcu napádané rozhodnutie je rozhodnutím spôsobilým zasiahnuť do jeho práv alebo právom chránených záujmov, a preto krajský súd porušil základné právo žalobcu podľa článku 46 ods. 2 ústavy, ak zastavil konanie podľa § 250d ods. 3 O.s.p. z dôvodu, že žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom. Uviedol tiež, že prvostupňový súd sa žiadnym dostatočným spôsobom nevysporiadal s jeho argumentáciou týkajúcou sa obmedzenia jeho vlastníckeho práva napadnutým rozhodnutím, ako aj s právnymi závermi vyplývajúcimi z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR, ako aj Najvyššieho súdu SR.

Žalobca zdôraznil, že za predpokladu, že prvostupňový súd nepovažoval jeho právnu argumentáciu za podstatnú a právne významnú, mal v dôvodoch uznesenia náležitým spôsobom dôvody takéhoto záveru vysvetliť. Keďže tak neurobil, dostal sa mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené článkom 46 ods. 1 ústavy.

III.

Žalovaný k podanému odvolaniu vo svojom písomnom vyjadrení z 23. novembra 2015 uviedol, že sa v plnom rozsahu pridržiava písomného vyjadrenia k žalobe č. 717992/2015 z 5. júna 2015, vzhľadom na to, že odvolanie obsahuje skutočností, ku ktorým sa už vyjadril.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 248 písm. a) O.s.p. sudy nepreskúmajú rozhodnutia správnych orgánov predbežnej povahy a procesné rozhodnutia týkajúce sa vedenia konania.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bolo posúdenie správnosti záveru krajského súdu, keď v predmetnej veci napadnutým uznesením zastavil konanie podľa ust. § 250d ods. 3 O.s.p. pre nedostatok podmienky konania, z dôvodu vylúčenia veci z prieskumnej právomoci súdu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku v zmysle ust. § 248 písm. a) O.s.p.

Z podkladov súdneho spisu je zrejmé, že žalobca sa svojou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100304/1/103275/2015 z 11. marca 2015, ktorým potvrdil daňovú exekučnú výzvu Daňového úradu Nitra č. 9400504/5/5382489/2014/ŠubM z 10. decembra 2014 vydanú podľa § 91 daňového poriadku, ktorou v zmysle § 91 ods. 2 písm. f) daňového poriadku vyzval

žalobcu, aby v lehote 15 dní od doručenia exekučnej výzvy zaplatil daňový nedoplatok vo výške 1.746,22 € na daňový exekučný účet Daňového úradu Nitra.

Odvolací súd po preskúmaní odvolaní napadnutého rozhodnutia krajského súdu ako aj konania mu predchádzajúceho, vyplývajúceho z predloženého spisového materiálu, dospel k záveru, že súd prvého stupňa rozhodol v súlade so zákonom. S dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu sa v celom rozsahu stotožnil a súčasne na ne poukazuje v zmysle § 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 219 ods. 1, 2 O.s.p.

Podľa § 88 ods. 1, 2 daňového poriadku, daňovým exekučným konaním je konanie, v ktorom správca dane z úradnej moci vymáha daňový nedoplatok, iné peňažné plnenie uložené rozhodnutím, exekučné náklady a hotové výdavky podľa § 149.

Podľa § 89 ods. 1 písm. b) daňového poriadku exekučným titulom je vykonateľný výkaz daňových nedoplatkov.

Podľa § 89 ods. 2 daňového poriadku výkaz daňových nedoplatkov, ktorý správca dane zostaví z údajov evidencie daní, obsahuje

- a) označenie daňového dlžníka,
- b) výšku daňových nedoplatkov podľa daňových priznaní, opravných daňových priznaní, dodatočných daňových priznaní alebo oznámení podľa osobitných predpisov,
- c) výšku daňových nedoplatkov vzniknutých nezaplatením dane bez podania daňového priznania,
- d) výšku daňových nedoplatkov podľa právoplatných rozhodnutí v členení podľa jednotlivých druhov daní,
- e) pôvodnú splatnosť daní,
- f) deň, ku ktorému je výkaz daňových nedoplatkov zostavovaný.

Podľa § 89 ods. 3 daňového poriadku deň vyhotovenia výkazu daňových nedoplatkov je dňom jeho vykonateľnosti. Daňový dlžník sa neupovedomuje o zostavení výkazu daňových nedoplatkov ani o jeho vykonateľnosti.

Podľa § 90 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z. z. daňové exekučné konanie začína správca dane na podklade exekučného titulu vydaním rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania. Dňom vydania rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania správcom dane je toto rozhodnutie právoplatné a nie sú proti nemu prípustné opravné prostriedky.

Podľa § 91 ods. 5 písm. a) a b) daňového poriadku do 15 dní odo dňa doručenia daňovej exekučnej výzvy môže daňový dlžník podať u správcu dane odvolanie, ak

- a) nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného daňového nedoplatku alebo bránia jeho vymáhateľnosti,
- b) sú iné dôvody, pre ktoré je daňová exekúcia neprípustná.

Predmetom odvolacieho konania je otázka prípustnosti súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 1100304/1/103275/2015 z 11. marca 2015, ktorým žalovaný potvrdil daňovú exekučnú výzvu Daňového úradu Nitra č. 9400504/5/5382489/2014/ŠubM z 10. decembra 2014. Touto správca dane v rámci daňového exekučného konania vyzval žalobcu na zaplatenie daňového nedoplatku vo výške 1.746,22 €.

Z obsahu daňovej exekučnej výzvy a z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že voči žalobcovi bolo postupom podľa § 90 ods. 1 daňového poriadku dňa 1. decembra 2014 začaté daňové exekučné konanie, pričom exekučným titulom v danej veci bol výkaz daňových nedoplatkov Daňového úradu Nitra č. 9416301/5/4998015/2014 na dani z pridanej hodnoty a na dani z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti zostavený správcom dane z evidencie daní daňového dlžníka ku dňu 11. novembu 2014 vo výške 1.746,22 €.

Vo vzťahu k spôsobilosti daňovej exekučnej výzvy, byť predmetom súdneho prieskumu zákonnosti, odvolací súd poukazuje na vyvíjajúcu sa rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), napr. v rozhodnutiach sp. zn. 4Sžf/81/2012 zo dňa 25. júna 2013 (daňová exekučná výzva vydaná podľa § 76 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) a sp. zn. 4Sžf/85/2014 zo dňa 6. októbra 2015 (daňová exekučná výzva vydaná podľa § 91 daňového poriadku). Najvyšší súd už ustálil právny názor, že daňová exekučná výzva podlieha súdnemu prieskumu zákonnosti len v obmedzenom rozsahu. Jej zákonnosť možno preskúmať iba v rozsahu dôvodov podľa § 91 ods. 5 písm. a) a b) daňového poriadku, pričom podľa názoru najvyššieho súdu ide o také okolnosti, ktoré nastali až po nadobudnutí právoplatnosti exekučného titulu. Opačný výklad by viedol k duplicitnej možnosti súdneho prieskumu zákonnosti exekučného titulu i v štádiu exekučného konania, čo je v rozpore s princípom subsidiarity, ktorý pri prechode do ďalšej úrovne právnej ochrany (§ 247 ods. 2 OSP), počíta s vyčerpaním právneho prostriedku nápravy v predchádzajúcom štádiu jeho vymáhateľnosti.

Senát odvolacieho súdu považuje za potrebné zdôrazniť, že daňový nedoplatok sa nevyrubuje, ale predstavuje dlžnú sumu dane po lehote splatnosti dane (§ 2 písm. f/ daňového poriadku), t. j. sumu dane, ktorú povinný daňový subjekt nezaplatil v lehote splatnosti. Správca dane vyrubuje daň rozhodnutím, a to na základe výsledkov daňovej kontroly alebo určenia dane podľa pomôcok (§ 68 daňového poriadku), resp. daňový poriadok za vyrubenie dane považuje podanie daňového priznania vrátane dodatočného daňového priznania alebo zaplatenie dane, pri ktorej nie je povinnosť podať daňové priznanie (§ 68 ods. 4 písm. b/ a c/ citovaného zákona).

V nadväznosti na uvedené možno konštatovať, že výkaz nedoplatkov je v podstate zoznam daní po lehote ich splatnosti, evidovaných správcom dane ako daňové nedoplatky, pričom spôsob ich vyrubenia v tomto ohľade je irelevantný. Dôležitou skutočnosťou je, že jednotlivé položky, z ktorých môže byť výkaz nedoplatkov zostavený, správca dane ku dňu zostavenia výkazu nedoplatkov eviduje ako nedoplatky, teda dane nezaplatené v lehote splatnosti.

Z podkladov spisu je zrejmé, že žalobca v priebehu správneho konania svoju argumentáciu založil na tvrdení, že existujú skutočnosti brániace vymáhateľnosti daňových pohľadávok a zakladajúce neprípustnosť predmetného daňového exekučného konania. Vzhľadom na to, že predmetné daňové pohľadávky do reštrukturalizácie prihlásené neboli, podľa jeho názoru, ich nemožno voči nemu zákonne vymáhať.

Uvedená argumentácia žalobcu podľa názoru senátu najvyššieho súdu nemohla obstať. V posudzovanej veci ide totiž o daňové nedoplatky, ktoré vznikli po potvrdení reštrukturalizačného plánu prijatého schvaľovacou schôdzou dňa 10. januára 2014, z dôvodu ktorého ich nebolo možné prihlásiť a ani uplatniť ako pohľadávky v reštrukturalizačnom konaní.

K námietke žalobcu týkajúcej sa obmedzenia jeho vlastníckeho práva vydanou daňovou exekučnou výzvou, vychádzajúceho z článku 20 ústavy, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že toto tvrdenie nezodpovedá skutočnosti, nakoľko k uvádzanému obmedzeniu žalobcu, by mohlo dôjsť len na základe právoplatného rozhodnutia žalovaného o povinnosti zaplatiť daňový nedoplatok, ktorým je daňový exekučný príkaz. Takéto rozhodnutie však nie je predmetom tohto súdneho konania. Vydaným rozhodnutím preto nemohlo dôjsť k zásahu do základných práv alebo slobôd žalobcu. V tejto súvislosti preto nie je možné aplikovať nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 50/01, na ktorý poukazuje žalobca v podanej žalobe.

Vzhľadom na vyššie uvedené senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dospel k záveru, že rozhodnutie napadnuté žalobou v zmysle § 248 písm. a) O.s.p. nepodlieha súdnemu prieskumu, keďže dôvody odvolania proti daňovej exekučnej výzve podľa § 91 ods. 5 písm. a) a b) daňového poriadku sa nepreukázali. Krajský súd preto správne, z dôvodu, že žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, správne konanie postupom podľa § 250d ods. 3 O.s.p. zastavil.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý v odvolacom konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal.

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.07.2016.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák. č. 757/2004 o súdoch o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.